Středisko sociálních služeb města Kopřivnice, p. o.
Česká 320/29c, 742 21 Kopřivnice, IČO:60798891

PEČOVATELSKÁ SLUŽBA

Pracovní postupy pro jednotlivé úkony pečovatelské služby

ZÁKLADNÍ ČINNOSTI

- **Pomoc a podpora při podávání jídla a pití**
- **Pomoc s užitím doplňku stravy nebo potraviny pro zvláštní lékařské účely**

- Úkon je zaveden v případě, že uživatel se není schopen sám najíst. Úkon představuje podávání stravy a nápojů přímo do úst nebo asistenci při konzumaci stravy. Uživateli se podává připravená strava a nápoj, sousta se přizpůsobí s ohledem na schopnost polykání uživatele, podává se dostatečné množství tekutin.
- Úkon zahrnuje podávání speciálních tekutých potravin uživatelům, kteří nepřijímají běžnou stravu – např. výživové pudinky, nutridrinky, cubitany apod.

- **Pomoc při oblékání a svlékání, obouvání a zouvání, popř. za použití speciální pomůcky**
- **Pomoc s použitím neinvazivního zdrav. prostředku sloužícího k k podpoře pohybu nebo funkce končetiny**
- **Pomoc s použitím kompenzační pomůcky pro běžné denní činnosti**

- Pomoc s oblékáním nebo svlékáním, včetně obutí a vyzutí obuvi. Manipulace s oděvem v případě výměny inkontinenční pomůcky bez provedení osobní hygieny. Pomoc se speciální pomůckou – pomůcka nebo přístroj nebo zařízení, které usnadňuje manipulaci s oděvem nebo obuví.
- V případě, že je sjednán úkon praní a žehlení prádla, znečištěné prádlo se ukládá do plastových pytlů (plastových košů) uživatele a dle žádosti uživatele odnášeno (odváženo) do prádelny (uživatel má sjednaný úkon odnášení prádla). V takovém případě musí být plastový pytel (koš) označen jménem uživatele.
- Pomoc s užitím, nasazením, připevněním, užívání protézy, ortézy, kompresních punčoch, jednoduchá bandáž, nasazení korzetu apod.). Pomoc s hygienou protézy, ortézy apod.
- Asistence pracovníka např. při používání a hygieně zubní protézy,

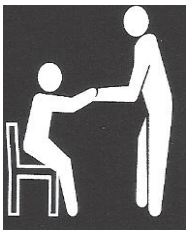
nasazování naslouchadla, asistence při použití pomůcek, které podporují dechové funkce – např. pomoc při podání a instalaci inhalačního nástavce.

Orientační sledování základních tělesných projevů a fyziologických funkcí běžně vnímatelných nebo zjistitelných neinvazivním způsobem

Pomoc při sledování základních tělesných projevů – měření tělesné teploty, pomoc s nasazením manžety tlakoměru, přečtení hodnot z měřících přístrojů (tlakoměr, glukometr, oxymetr, tonometr atd.).

Pomoc při prostorové orientaci, samostatném pohybu ve vnitřním prostoru

1. Pomoc uživateli při chůzi z jedné místnosti do druhé (např. chodba, WC) s poskytnutím opory a pomoci pracovníka.
2. Provázení uživatele v rámci budovy (např. doprovod ke schránce, do sklepa atd.).

Pomoc při přesunu na lůžko nebo vozík a pomoc při vstávání, uléhání, posazování, změně, úpravě a zjištění pohodlné a bezpečné polohy

Pomoc při přesunu na lůžko nebo vozík (křeslo, WC křeslo) a zpět, pomoc při vstávání a uléhání z lůžka, zajištění bezpečné polohy uživatele na křesle, lůžku, invalidním vozíku, židli apod.
Přesuny uživatele v rámci lůžka (polohování uživatele).

Pomoc při úkonech osobní hygieny a péči o pokožku bez porušení integrity kůže

Jedná se o úkony, kdy pracovník uživateli pomáhá s hygienickými úkony při - sprchování, koupání, holení, výměně inkontinenčních pomůcek, prevenci opruzenin a dalších úkonech spojených s osobní hygienou.
Pomoc s úkony osobní hygieny se provádí v bytě uživatele (na lůžku, v koupelně).
1. Koupel - ke koupeli uživatel používá své vlastní hygienické pomůcky (mýdlo, šampon, ručník). Dochází ke sprchování nebo koupání uživatele, dochází k namydlení, šamponování, utírání – sušení připraveným ručníkem nebo osuškou. Uživatel používající inkontinenční pomůcky musí mít připravený obal na odpad. Pro likvidaci použitých inkontinenčních pomůcek musí mít uživatel nasmlouván úkon – likvidace odpadu. Uživatel musí mít k dispozici pracovní pomůcky (židle do vany, gumové podložky, sáčky na odpad apod.).
2. Uživatel používající inkontinenční pomůcky upoutaný na lůžko – pomoc s osobní hygienou při výměně inkontinenční pomůcky. Uživatel musí mít připraveny pomůcky k hygieně (nádoba na vodu, žínky, mýdlo).
3. Prevence a ošetření běžných opruzenin a běžných kožních defektů.
4. Běžná aplikace masti (krému) na různé části těla.

Pomoc při základní péči o vlasy a nehty

<u>Pomoc s mytím a sušením vlasů</u>. Úkon může být prováděn bez celkové hygieny těla. Stříhání vlasů je zajištěno objednáním odborníka.

<u>Pomoc se základní péčí o nehty na nohou a rukou</u> - běžné ostříhání nehtů u rukou i nohou je zaveden u uživatelů, kteří mají zaveden úkon – pomoc při úkonech osobní hygieny. Uživatel musí mít vlastní vhodné pomůcky ke stříhání – nůžky a kleštičky na nehty.
Náročné zkracování nehtů – nehty na zkroucených prstech, nehty zatvrdlé, zarostlé, zrohovatělé, špatně přístupné nebo zastřihávání bolestivých, zarudlých míst, odstraňování kůžičky, kuřích ok, popř. jiných kožních útvarů, do tohoto úkonu nespadá. Také, hrozí-li infekce z důvodu zdravotních diagnóz (diabetes) nebo špatného stavu nehtů nebo nehtových lůžek, je uživateli zprostředkována vždy odborná manikúra nebo pedikúra.

Pomoc při ošetření drobných porušení integrity kůže

Pomoc při ošetření drobných poranění kůže (oděrky, škrábnutí, drobné ranky apod.), které nevyžadují zdravotnický zásah.

Pomoc při použití WC - pomoc a podpora při fyziologickém vyprazdňování a s tím související hygienou

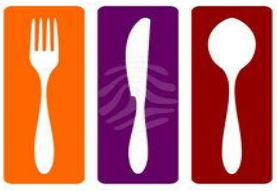
Pomoc při usazení uživatele na mísu nebo WC (toaletní židle), očista po použití WC (toaletní židle), úklid a dezinfekce WC. Pomoc při užití a očistě sběrné nádoby (bažant, mísa).

Pomoc při vypouštění nebo výměně sběrného sáčku při zavedené cévce z močového měchýře

Pomoc při běžné manipulaci se sběrným sáčkem – odpojení sáčku, vypuštění, opětovné připojení, výměna sběrného sáčku.

Zajištění stravy odpovídající věku, zásadám racionální výživy a potřebám dietního stravování

Zajištění oběda.

Dovoz nebo donáška jídla (obědy)

1. Dovoz oběda - oběd je dovezen v jídlonosiči s termoobalem a předán uživateli u dveří bytu. Uživatel, který není schopen převzít oběd u dveří bytu, musí zabezpečit převzetí obědu jinou osobou nebo může poskytnout pracovníkům klíče od domu, bytu apod.
Při předávání oběda je zároveň uživatelem předán umytý jídlonosič s termoobalem z minulého dne.
Při nutnosti pomoci podání stravy na talíř nebo do jiné nádoby, je nutné mít zaveden úkon - pomoc při přípravě jídla a pití nebo příprava a podání stravy.
2. Donáška oběda do bytu uživatele. Oběd je donesen přímo do bytu uživatele. Tato služba se poskytuje v sídle poskytovatele.

Pomoc při přípravě jídla a pití

Pomoc s přípravou stravy – příprava nebo podání pomůcek k přípravě stravy (talíře, misky, tácky, sklenice atd.). Nachystání nebo podání surovin na přípravu stravy, nápoje. Uživatel si už sám stravu připraví (namaže krajíc, nalije pití do sklenice). Použijí se vlastní potraviny uživatele. Použité nádobí pracovník umyje v případě, že je sjednán úkon - běžný úklid - mytí nádobí.

Příprava a podání stravy, pomoc s přípravou a podáním stavy

Pomoc při přípravě jídla a podání jídla. Použijí se vlastní potraviny uživatele (nakrájení, mixování, příprava a ohřev tekutin, potravin nebo ohřátí připravené stravy).
Úkon neobsahuje vaření nebo pečení jídla v domácnosti časově náročného na přípravu (celý oběd). Použité nádobí se umyje v případě, že je sjednán úkon - běžný úklid - mytí nádobí.

Běžný úklid domácnosti

1. Běžný úklid domácnosti -A) mytí nádobí, B) likvidace odpadů.
2. Malý úklid - utření prachu, vytření podlahy, luxování koberce, běžný úklid sociálního zařízení. Pomoc se složením a uložením oblečení a obuvi.

Uživatel musí mít k dispozici potřebné pomůcky (vysavač, kbelík, smeták, hadry, čisticí prostředky aj.) nebo si je nechá nakoupit při úkonu nákupu.

U úkonu je nutné dodržování pravidelnosti. Není možné zaměňovat běžný úklid s úklidem velkým, ani vyžadovat úklid velmi zanedbaných prostorů nebo úklid vnitřních prostor nábytku, kuchyňské linky spíže nebo mytí oken.

Údržba domácích spotřebičů

Po vyzkoušení provozuschopnosti spotřebiče se zajistí bezpečnost vypnutím z elektrické sítě, omyje se jeho povrch a znovu vyzkouší jeho provozuschopnost. Domácí spotřebiče – varná konvice, mikrovlnná trouba, varná deska sporáku, pečící trouba, lednice.

Pomoc při zajištění velkého úklidu domácnosti, např. sezónního úklidu, úklidu po malování

Úkon zahrnuje zprostředkování pomoci při velkém úklidu v domácnosti – telefonické zajištění úklidové agentury.

Velký úklid zahrnuje – mytí oken, dveří, kompletní umytí nábytku (i uvnitř), umytí radiátorů, čištění koberců, jedná se i o úklid společných prostor, sklepů apod.

Donáška vody

Zajistí se voda na jeden den z dostupných zdrojů v těsné blízkosti bydliště uživatele, který má připravené čisté nádoby. Jedná se o donášku vody v místě, kde uživatel vodu v bytě nemá a potřebuje ji ke stravě a hygieně.

Topení v kamnech včetně donášky a přípravy topiva, údržba topných zařízení

Po vyčistění se zatopí v kamnech k účelu zahřívání místnosti, kde uživatel přebývá. Připraví se otop z uložených zásob uživatele na celý den.

1. Běžné nákupy a pochůzky
2. Velký nákup, např. týdenní nákup, nákup ošacení a nezbytného vybavení domácnosti

1. Nákupy - nakupují se běžné potraviny a drogerie na základě písemné objednávky nejméně 1 den předem. Nákup je nakupován z finančních prostředků uživatele. Uživatel předá písemnou objednávku přímo s penězi nebo může poskytnout finanční zálohu na nákupy. Zálohy na nákupy vede a eviduje pověřený pracovník. Předání zálohy musí být potvrzeno podpisem uživatele.
Nákupy se provádí pouze v obchodní síti města Kopřivnice. Vyúčtování se provádí při předání nákupu a účtenky. Do nákupu je započtena doba potřebná k zajištění nákupu – zajištění nákupu a dovoz nákupu, vyúčtování nákupu.
Pochůzky - zajišťují se nutné pochůzky k lékaři, do lékárny, na poštu a jiné instituce. Do úkonu je započítána veškerá doba potřebná k zajištění pochůzky.

2. Velký nákup
Nakupuje se velký nákup (týdenní) o váze nad 10 kg (lahve s pitím, brambory, ovoce, konzervy, aj.). Nezbytným vybavením domácnosti je myšleno – nádobí, kuchyňské potřeby, malé elektrické spotřebiče nebo nákup ošacení. Nákupy se provádějí pouze v obchodní síti města Kopřivnice. Do úkonu je započítána veškerá doba potřebná k zajištění velkého nákupu.

Praní a žehlení ložního a osobního prádla, popřípadě jeho drobné opravy

Připravené prádlo v ochranném hygienickém obalu označeném jménem uživatele, je dopraveno do prádelny. Prádlo donáší uživatel sám nebo pracovník poskytovatele.
Po vyprání a vyžehlení je dopraveno v obalu zpět do domácnosti. Odnášení a

přinášení prádla probíhá jen v případě nasmlouvání úkonu – donáška a odnášení (dovoz) prádla.

Doprovázení dospělých (k lékaři, na nákupy, na orgány veřejné moci a instituce poskytující veřejné služby a doprovázení zpět)

Doprovodu musí předcházet dohoda o časových a provozních možnostech pracovníků poskytovatele. Uživatel je povinen oznámit požadavek předem.

Pomoc při zajištění bezpečí a možnosti setrvání v přirozeném sociálním prostředí:

Dohled nad jednáním osoby závislé na pomoci

- je zajišťováno bezpečí při provádění hygienických úkonů (přítomnost pracovníka u koupele), je zajišťován dohled v domácím prostředí u uživatelů, kteří vyžadují zvýšenou míru podpory a pomoci.

Pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí:

1. **Pomoc při komunikaci vedoucí k uplatňování práv a oprávněných zájmů**

- pomoc při vyplňování formulářů, při přípravě písemných žádostí, vyplňování tiskopisů, komunikace s úřady, apod.

2. **Pomoc při vyřizování běžných záležitostí**

- pomoc při vyplňování jídelních lístků, vyplňování formulářů, sepisování nákupů, pomoc při objednávání služeb, objednávání léků, zboží apod.

Pomoc při zvládání běžných úkonů péče o zdraví

- pomoc při užití humánního léčivého přípravku – připomenutí užití léků, pomoc s otevřením balení, zajištění tekutiny k zapití, ověření užití léčebného přípravku.
- pomoc při vypuštění sběrného sáčku u vývodu z močového měchýře nebo tlustého střeva - vypuštění sáčku do určené nádoby nebo do toalety, vnější hygienická očista výpusti, bezpečné uzavření sběrného systému, kontrola těsnosti.

- pomoc při výměně sběrného sáčku u vývodu z tlustého střeva – sejmutí použitého sběrného sáčku a nasazení nového sběrného sáčku bez zásahu do podložky do sběrného systému.

VOLITELNÉ ČINNOSTI

Úkony přímé obslužné péče
1. Společnost pracovníka poskytovatele – jedná se např. o předčítání novin, knih, společné sledování TV, procházka, aj. Společnosti pracovníka musí předcházet dohoda o časových a provozních možnostech pracovníků poskytovatele. Do společnosti se započítává čas strávený cestou k uživateli. Úkon zahrnuje také neplánovaný čas, při kterém se pracovník věnuje problémům uživatele.

Úklid a údržba
1. Neodkladné údržbářské úkony – nutné údržbářské úkony, provádí údržba, na požádání u uživatele, který je osamělý. 2. Donáška (dovoz) prádla do prádelny a zpět.

Pronájmy
Zapůjčení lůžek a ostatních předmětů - před i po zapůjčení je pracovník poskytovatele povinen zkontrolovat funkčnost pomůcek a ostatních předmětů.

Jiné úkony
Otevření bytu na žádost uživatele – v sídle poskytovatele, jen uživatelům s podanou žádostí na umožnění vstupu do jejich bytu.

Úhrada za poskytované úkony

- všechny výše uvedené úkony jsou za úhradu, výše úhrady je stanovena v Sazebníku úhrad sociální služby- základní činnosti nebo v Sazebníku úhrad sociální služby – volitelné činnosti (dále jen Sazebník úhrad). Sazebník úhrad je přílohou Smlouvy o poskytnutí služby sociální péče – Pečovatelské služby.
- se změnami v Sazebníku úhrad je uživatel seznámen minimálně tři dny před datem účinnosti nového Sazebníku úhrad.
- základní sociální poradenství, přispívající k řešení nepříznivé sociální situace, poskytované pracovníky služby, je bezplatné.

Čas k zajištění úkonu, zaznamenávání úkonů PS

- je čas, do kterého se započítává veškerá doba potřebná k přípravě a provedení samotného úkonu (např. nachystání pomůcek, napuštění

vany, nachystání oblečení, omytí a úklid použitých pomůcek… dále čas strávený pochůzkami na úřadech, u lékaře, čas nutný k zajištění a donesení nákupu atd.).

- všechny výše uvedené úkony jsou zaznamenávány pomocí čtecího zařízení a čipu, které přesně zaznamenají počátek úkonu a ukončení úkonu. Záznamy ze čtecích zařízení jsou podkladem pro měsíční vyučování pečovatelské služby.

Platnost od: 1. 10. 2026